

Neix la Càtedra de Lleure Educatiu i Acció Sociocultural Pere Tarrés

Dc, 8/12/2021 per Catalunya Religió

(Fundació Pere Tarrés) El lleure educatiu conforma un àmbit de dilatada trajectòria que l'identifica com un espai vinculat a experiències que impacten positivament en els infants, joves i adolescents, així com en els adults i persones grans, contribuint a enfortir el compromís social, cívic i mediambiental d'una societat. Tanmateix, la investigació acadèmica sobre aquest tema és incipient. Per impulsar el coneixement i la reflexió sobre les aportacions del lleure educatiu i l'acció sociocultural, la Fundació Pere Tarrés ha creat la Càtedra de Lleure Educatiu i Acció Sociocultural en el marc de la seva Facultat d'Educació Social i Treball Social.

La nova Càtedra, dirigida per **Txus Morata**, vol convertir-se en un referent per a la coordinació d'iniciatives nacionals i internacionals per a la millora del lleure i l'acció sociocultural, en un lloc per a la generació i transferència de coneixement i en un espai on compartir reflexions, construir un discurs conjunt i analitzar les pràctiques d'organitzacions nacionals i internacionals per a la millora del lleure i l'acció sociocultural. Així ho ha explicat en l'acte de presentació de la Càtedra que va tenir lloc dijous i que va aplegar més d'un centenar de persones de diverses entitats de lleure en format presencial i híbrid de tot Catalunya, la resta de l'Estat espanyol i altres països del món com Xile o Itàlia.

“El lleure és essencial i contribueix a la cohesió social”

L'acte, celebrat dijous, va comptar amb la presència de la comissionada d'Educació Àrea de Cultura, Educació Ciència i Comunitat de l'Ajuntament de Barcelona, **Maria Truñó**, i el secretari d'Infància, Adolescència i Joventut de la Conselleria de Drets Socials de la Generalitat de Catalunya, **Alexis Serra**, que va assenyalar que el temps lliure educatiu és un signe d'identitat a Catalunya i que va admetre que “no hem sabut reconèixer prou aquest tresor”. És per això que considera que la

Càtedra de Lleure és una bona eina per a visibilitzar que “el lleure és essencial i contribueix a la cohesió social que s’ha de convertir en una eina de país”.

Segons les dades de l’Institut d’Infància i adolescència de Catalunya 2 de cada 10 infants i adolescents no pot fer front regularment a activitats de lleure amb desigualtats notables segons la renda. Així doncs, un 20% dels infants que viuen en barris de rendes baixes no participen en cap activitat o entitat de lleure, mentre que tan sols el 4% dels infants de rendes altes no hi acudeixen. D’aquesta manera, Truñó ha lamentat que “hi ha una gran desigualtat tant en l’oferta territorial d’activitats de lleure educatiu, com en l’accés d’aquestes”.

En aquest sentit, durant l’acte d’inauguració de la Càtedra, la comissionada de l’Ajuntament de Barcelona també ha valorat la creació de la Càtedra d’Educació en el lleure per generar evidència i coneixement de les contribucions del temps lliure en el desenvolupament de la infància.

60 anys d’experiència en el lleure educatiu

La tasca social de la Fundació Pere Tarrés està avalada per 60 anys d’experiència i els 26 anys de consolidació de la Facultat Pere Tarrés de la Universitat Ramon Llull en el camp del lleure educatiu fan que sigui l’entitat de lleure més gran de Catalunya aplegant 200 centres d’esplai i més de 30 centres socioeducatius al servei de la societat amb la intenció d’incrementar el coneixement de la realitat educativa i social.

“El lleure educatiu resulta una eina més que necessària per assegurar una societat responsable per a totes les edats i per a promoure un envelliment actiu”, ha corroborat el director general de la Fundació Pere Tarrés, **Josep Oriol Pujol** durant la seva participació en la inauguració de l’acte. És per això que Oriol Pujol ha considerat que la Càtedra de Lleure suposarà un punt d’inflexió i consolidació de vincles que pretenen generar espais de col·laboració entre diferents associacions i entitats del món del lleure.

Un far per il·luminar el camí del coneixement al voltant el lleure

La concreció dels objectius i del pla de treball que s’ha marcat la Càtedra de Lleure va anar a càrrec del degà de la Facultat d’Educació Social i Treball Social Pere Tarrés-URL, **Joan-Andreu Rocha**, i de la directora de la Càtedra, Txus Morata. En aquest sentit, Rocha va afirmar que “una càtedra és com un far que il·lumina el camí al qual es vol arribar i volem ser un punt de referència per a les organitzacions de lleure educatiu i col·laborar amb altres universitats per crear una xarxa de fars”.

El lleure i l’acció sociocultural permeten apoderar a la ciutadania, perquè faciliten el desenvolupament de competències per la vida, l’ajuda al sentiment de pertinença, la incorporació a la vida comunitària i associativa, alhora que encoratja a assumir compromisos cívics, socials i mediambientals. Amb freqüència, quan es parla de lleure es tendeix a relacionar a la infància i la joventut, però el degà de la Facultat ha aclarit que pretenen ser una Càtedra que “se centri en el lleure educatiu durant tota la vida, no només en la infància i adolescència”.

Durant la intervenció de Morata s’han recalcat alguns dels eixos que es tractaran en els dos anys que dura el Pla de Treball 2021-2023 de la Càtedra de Lleure Educatiu i Acció Sociocultural. Així doncs, es treballarà en quatre línies d’actuació:

la preparació del primer Congrés Internacional de lleure educatiu i acció sociocultural, la realització de seminaris i debats socials i la recerca i investigació que creïn espais de debat i opinió. Morata va convidar entitats i universitats a participar d'aquestes activitats.

En la presentació de la Càtedra van assistir responsables d'entitats com ara la Universitat de València, la Universitat Santiago de Compostela, EDE Fundazioa, la Fundació Marianao, Don Bosco, Ástialdi Sarea Elkarte (Xarxa basca d'organitzacions d'educació en el lleure per a la intervenció social), l'Escola PIA de Catalunya, la Università di Fienze, la Universitat de Deusto, la Universitat del País Basc, la Universitat de Barcelona, la Fundació Blanquerna, la Universitat Catòlica d'Uruguai, la Universitat de Talca (Xile), la Universitat Autònoma de Barcelona, la Fundació Jaume Bofill i la Fundació Pere Manel, entre d'altres.

Reptes i potencialitats del lleure educatiu i l'acció sociocultural

“No podríem parlar d'una democràcia sana sense esplais, caus o colònies”, ha assegurat el director del grup d'investigació ERDISC, **Miquel Àngel Essomba**, sobre la contribució a la participació política que es fa des del lleure educatiu.

Essomba va concretar en 3 els reptes del lleure educatiu: “un repte polític, pedagògic i social”. El director del grup d'investigació ERDISC ha valorat que s'han fet avanços importants cap a la implicació de la diversitat, “però tenim molt de camí per recórrer”. En aquest sentit, ha reclamat que “més que el Pacte contra la Segregació Escolar a Catalunya es parli de Segregació Educativa” per tal d'incloure la desigualtat d'accés al lleure.

Per altra banda, el director de la Fundació Marianao, **Daniel Osiàs**, va esmentar la necessitat de reconèixer el valor transformador per a la inclusió social i la igualtat d'oportunitats que tenen les entitats de lleure. Un altre repte a destacar és la professionalització del sector, va comentar Osiàs. Finalment, augura que la Càtedra pugui unir el món acadèmic i les entitats amb l'objectiu de “retroalimentar-se mútuament per posar en evidència el valor del lleure educatiu”.

La cloenda de la presentació de la Càtedra de Lleure Educatiu i Acció Sociocultural de la Facultat Pere Tarrés va anar a càrrec de **Josep Rom**, vicerector de Recerca i Innovació de la Universitat Ramon Llull. Rom va compartir la contribució de la seva participació en les activitats del lleure en la seva vida personal i professional: “Res ha marcat més la meua carrera professional que haver estat monitor d'esplai i res m'ha fet més feliç que veure fer-se grans als meus fills quan han esdevingut monitors”. El vicerector de Recerca i Innovació de la Universitat Ramon Llull va tancar la presentació de la Càtedra destacant les competències adquirides com a monitor que li han servit en la seva vida professional: la llibertat, l'esperit crític, la responsabilitat, el lideratge, el fet de saber compartir.